

Criminele inmenging in de amateursport: weerbaarheid door samenwerking

Dit artikel brengt de aard en omvang van criminele inmenging bij amateursportverenigingen in beeld. De belangrijkste bevinding is dat één op de acht amateursportverenigingen in de afgelopen twee jaar te maken heeft gehad met serieus te nemen signalen die kunnen wijzen op criminele inmenging. Deze signalen bij amateursportverenigingen in Nederland beperken zich niet tot de voetbalsport. Het fenomeen doet zich verder voor in het hele land en kan daarmee niet worden afgedaan als enkel een probleem van de Randstad of hotspots voor ondermijnende criminaliteit, zoals Zuid-Nederland. Amateursportverenigingen zijn zich nauwelijks bewust van de gevaren van criminele inmenging en wapenen zich er in een beperkte mate tegen. Ook bestaat er weinig ondersteuning vanuit gemeenten of sportbonden. Lokale sportakkoorden bieden handvatten om met een meer integrale aanpak het thema in de amateursport en op lokaal niveau op te pakken.

Inleiding

Ondermijnende (georganiseerde) misdaad en een veilige sportwereld gaan op geen enkele manier samen. Toch zien we bij sportverenigingen situaties waarin criminelen zich vermengen met mensen en werelden die niets met misdaad te maken hebben. Dit artikel gaat over de belangrijkste resultaten van een onderzoek in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) naar de aard en omvang van criminele inmenging bij amateursportverenigingen en naar de weerbaarheid bij verenigingen.¹ Allereerst staan we stil bij hoe criminele inmenging bij amateursportverenigingen eruitziet. Vervolgens gaan we in op wat verenigingen kunnen doen om zich weerbaarder te maken tegen criminele inmenging, of zij daarbij hulp willen van derden en of de lokale sportakkoorden een mogelijkheid bieden om de ondersteuning van sportverenigingen op dit thema te verbeteren. We sluiten af met een vooruitblik, waarin we volgende stappen schetsen om de aandacht voor dit thema binnen de amateursport verder te ontwikkelen.

Hoe ziet criminele inmenging eruit bij amateursportverenigingen?

Op 9 december 2020 was er een bijeenkomst van internationale wetenschappers, het Europees Parlement, het

Internationaal Olympisch Comité (IOC) en het United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) over criminaliteit in de sportwereld. Tijdens deze bijeenkomst werd criminele inmenging beschreven als een 'gateway crime'. Criminele inmenging is als een sluis waar zout water zich langzamerhand vermengt met zoet water, met als gevolg dat het brak wordt. Het getijdenproces maakt dat het zoete water niet gelijk verzilt. Maar wacht je te lang, dan duurt het jaren voor het water weer volledig zoet is. Het komt zelden voor dat een crimineel met een grote zak geld op de deur klopt bij een sportvereniging, zodat hij direct invloed in de club krijgt en deze kan misbruiken voor criminele doeleinden. Het is een geleidelijk proces van verrotting. In het onderzoek van Bruinsma e.a. (2020) werd onder criminele inmenging verstaan situaties waarbij:

'(...) personen die een link (lijken te) hebben met de georganiseerde misdaad en/of wittenboordencriminaliteit, zich een rol of taak hebben kunnen verwerven in een sportvereniging – als bestuurder, vrijwilliger zonder bestuurstaak, betaalde kracht, donateur en/of sponsor – en op die manier invloed kunnen uitoefenen op de normen, waarden, sfeer, beleid en ook de veiligheid van de club, en/of in een positie kunnen komen om crimineel

* Dr. Vidar Stevens is bestuurskundig sportonderzoeker bij het Mulier Instituut, met een onderzoeksfocus op governance van misstanden in de sport.

** Rens Cremers, MSc is junior onderzoeker bij het Mulier Instituut, met een onderzoeksfocus op positieve sportcultuur en inclusie in de sport.

*** Drs. Monique Bruinsma is criminoloog, eigenaar van Bureau Bruinsma en senior onderzoeker bij Politie Nederland en de Koninklijke Marechaussee.

**** Prof. dr. Toine Spapens is hoogleraar bij het Departement Strafrecht van de Universiteit van Tilburg.

1. M. Bruinsma, V. Stevens, R. Cremers & T. Spapens, *Criminele inmenging bij amateursportverenigingen: aard, omvang en handelingsperspectief*, Bureau Bruinsma, Mulier Instituut & Tilburg University 2020, te raadplegen op: mulierinstituut.nl/publicaties/25714/criminele-inmenging-bij-amateursportverenigingen/.

Tabel 1. Aantal amateursportverenigingen dat de afgelopen twee jaar te maken heeft gehad met 'serieus te nemen signalen van criminele inmenging', uitgesplitst naar type signaal (in aantallen en percentages t.o.v. steekproef)

Serieus te nemen signalen die kunnen duiden op criminele inmenging	Aantal verenigingen dat dit in de afgelopen twee jaar heeft ervaren	Relatief prevalentie-percentage aantal verenigingen in de steekproef (n=1370)
Verdachte personen met (vermoedelijk) criminele connecties die op de vereniging rondhangen, maar geen lid zijn	42	3,1%
Bedreigingen richting het bestuur, vrijwilligers of leden	42	3,1%
Een sponsor of donateur die anoniem wilde blijven (en wellicht afhaakte toen dat niet kon)	30	2,2%
Een sponsor of donateur die enkel cash wilde betalen (en wellicht afhaakte toen dat niet kon)	27	2,0%
Roddels dat een sponsor of donateur geld verdient met criminele activiteiten	27	2,0%
Een sponsor of donateur die invloed eiste op het beleid van de vereniging	24	1,8%
Een lid dat in aanraking is gekomen met politie of justitie vanwege betrokkenheid bij georganiseerde misdaad	20	1,5%
Een vrijwilliger met (vermoedelijk) contacten in het criminele circuit	19	1,4%
Een (telefonisch) aanbod van onbekenden om de vereniging financieel te steunen	19	1,4%
Een vrijwilliger die verdachte was in een drugszaak of andere grote strafzaak	16	1,2%
Een sponsor of donateur met een eigen onderneming die een conflict had met de gemeente of de Belastingdienst	15	1,1%
Personen met (vermoedelijk) criminele connecties die de vereniging misbruikten als ontmoetingsplek	13	0,9%
Verzoeken van buitenstaanders om het verloop van een wedstrijd te beïnvloeden	2	0,2%
Personen met (vermoedelijk) criminele connecties die de gebouwen van de vereniging misbruikten voor het uitvoeren van criminele activiteiten (bijvoorbeeld voor drugsproductie of -opslag)	2	0,2%

verworven geld in te brengen (geld wit te wassen via de club) of de vereniging te misbruiken bij uitvoering van criminele activiteiten.'

In dit onderzoek stonden allereerst serieus te nemen signalen van criminele inmenging centraal waarop verenigingsbestuurders alert moeten zijn om te voorkomen dat iemand die betrokken is bij strafbare feiten een positie krijgt binnen de club. Er is een vragenlijst uitgezet

onder alle verenigingen (n=7648) binnen elf vooraf geselecteerde sporttakken. 1370 verenigingen hebben de vragenlijst ingevuld. Daarvan gaven 172 verenigingen (12,6%) aan dat een of meer serieus te nemen signalen in de afgelopen twee jaar bij hen op de vereniging hebben gespeeld. In tabel 1 staat een overzicht van de soorten signalen en van het percentage verenigingen dat de afgelopen twee jaar met dergelijke signalen te maken heeft gehad.

Verenigingen hadden het vaakst te maken met verdachte personen met (vermoedelijk) criminele connecties die op de vereniging rondhangen, maar geen lid zijn, met bedreigingen in de richting van bestuursleden, vrijwilligers of andere leden, en met sponsors of donateurs die anoniem wilden blijven en afhaakten toen bleek dat dat niet kon. Het kwam minder vaak voor dat opstellen van de vereniging werden misbruikt voor criminele activiteiten als drugsproductie of -opslag. De serieus te nemen signalen komen in alle onderzochte takken van sport voor en vinden plaats bij verenigingen in het hele land. Er lijkt geen verband te bestaan tussen de mate van stedelijkheid en de mate waarin verenigingen dergelijke serieus te nemen signalen ervaren.

Amateursportverenigingen worden op verschillende manieren benaderd door criminelen. Verenigingsbestuurders geven aan dat het voorkomt dat iemand zich al een langere periode actief inzet voor de vereniging. In eerste instantie hebben verenigingsbestuurders dan weinig verdenkingen richting diegene. Het kan bijvoorbeeld gaan om een ouder van een lid, of 'een crimineel' die simpelweg zelf bij de vereniging sport. Criminele sponsors benaderen verenigingsbestuurders vaak op een persoonlijke manier, zoals via WhatsApp of Facebook. Toch kan het ook gaan om niet-leden die de vereniging als ontmoetingsplek gebruiken. Uiteindelijk kan het netwerk rondom de crimineel groeien, bijvoorbeeld wanneer deze persoon vrienden op de club gaat uitnodigen, met alle consequenties van dien. Zo schrijft een van

de respondenten dat zijn vereniging zeker tien jaar heeft geworsteld met een dergelijke situatie. 'Het betrof hier behoorlijk zware criminelen (...) er is actief beleid geweest om deze invloed met "zachte hand" te verminderen. Strafvervolgning en "uitsterving" hebben de rest gedaan.' Dit roept de vraag op hoe verenigingen zich preventief weerbaarder kunnen maken om te voorkomen dat zulke situaties en andere vormen van criminele inmenging ontstaan.

Wat kunnen amateursportverenigingen tegen criminele inmenging doen?

De Code Goed Sportbestuur van NOC*NSF² en de interventiekaart van de Taskforce RIEC Brabant-Zeeland³ bieden handvatten en instrumenten die amateursportverenigingen preventief kunnen inzetten. Zo worden verenigingsbestuurders gestimuleerd om met minstens twee personen (het 'vier-ogen-principe') het gesprek aan te gaan met een mogelijke nieuwe sponsor. Ook wordt geadviseerd sponsors of donateurs altijd te vragen om een Verklaring Omtrent Gedrag voor rechtspersonen en worden verenigingen opgeroepen een vertrouwenspersoon aan te stellen die uitdraagt dat signalen van criminele inmenging met hem of haar besproken kunnen worden. Tabel 2 bevat een overzicht van methoden die amateursportverenigingen kunnen gebruiken om zich weerbaarder te maken tegen criminele inmenging. De tabel maakt een onderscheid tussen verenigingen die in de afgelopen twee jaar geen signalen van criminele inmenging hebben ervaren en verenigingen waar daarvan wel sprake was.

Tabel 2. Aandacht voor maatregelen die de weerbaarheid van amateursportverenigingen kunnen vergroten die de afgelopen twee jaar al dan niet te maken hebben gehad met serieus te nemen signalen van criminele inmenging (in aantallen en procenten)

Weerbaarheidsinstrument	Totaal aantal verenigingen n=1370		Verenigingen zonder signaal van criminele inmenging n=1198		Verenigingen met signaal van criminele inmenging n=172	
	n	%	n	%	n	%
In het bestuur hebben we weleens onze zorgen geuit over verdachte situaties gerelateerd aan criminele inmenging binnen de vereniging.	36	(2,6%)	7*	(0,5%)	29	(16,9%)
Criminele inmenging is weleens een agenda-punt geweest op onze algemene ledenvergadering.	21	(1,5%)	11*	(0,9%)	10	(5,8%)
Onze vereniging werkt met een beleidsplan dat aandacht heeft voor criminele inmenging.	51	(3,7%)	42	(3,5%)	9	(5,2%)

2. NOC*NSF, *De 13 aanbevelingen voor een goed sportbestuur; pas toe of leg uit*, 2005, te raadplegen op: nocnsf.nl/media/1463/13-dertien-aanbevelingen-goed-sportbestuurpdf.pdf.

3. Taskforce RIEC Brabant-Zeeland, *Signaal en interventiekaart: integriteitsrisico's bij sportclubs*, te raadplegen op: docplayer.nl/154144046-Signaal-interventiekaart-intro.html.

Wij voeren als bestuur regelmatig gesprekken met de externe accountant en de kascommissie over hoe wij zo transparant mogelijk verslag kunnen doen van de herkomst van onze financiële middelen.	477	(34,8%)	378*	(31,5%)	99	(57,5%)
Onze vereniging vraagt altijd een Verklaring Omtrent Gedrag voor rechtspersonen op bij sponsors en donateurs.	87	(6,3%)	61*	(5,1%)	26	(15,1%)
Wij gaan als bestuur altijd met meer dan één persoon het gesprek aan met mogelijke sponsors of donateurs.	638	(46,6%)	535*	(44,7%)	103	(59,9%)
Wij hebben weleens gesprekken met de politie, het openbaar ministerie, de gemeente en/of de Belastingdienst (gevoerd) over hoe wij als vereniging risicopersonen buiten de club kunnen houden.	33	(2,4%)	14*	(1,2%)	19	(11,0%)
Bestuursleden volgen regelmatig cursussen om meer te leren over criminele inmenging bij sportverenigingen.	18	(1,3%)	9*	(0,8%)	9	(5,2%)
Wij hebben weleens iemand geroyeerd vanwege zorgen over (mogelijke) criminele connecties of criminele activiteiten.	34	(2,5%)	17*	(1,4%)	17	(9,9%)
Wij hebben een vertrouwenspersoon die actief uitdraagt dat criminele inmenging (of daaruit voortvloeiende problemen) ook bij hem of haar gemeld kunnen worden.	156	(11,4%)	129	(10,8%)	27	(15,7%)
Wij wisselen ervaringen en beleid uit met andere verenigingsbesturen om criminele inmenging te voorkomen.	101	(7,4%)	71*	(5,9%)	30	(17,4%)

* $p < 0.01$, dit wil zeggen dat uit de chi-kwadraattoets (met Yates' continuïteitscorrectie) blijkt dat de verdeling tussen verenigingen die wel en niet te maken hadden met serieus te nemen signalen van criminele inmenging significant verschilt ten aanzien van het specifieke weerbaarheidsinstrument.

De meestgebruikte weerbaarheidsinstrumenten zijn: het eerdergenoemde 'vier-ogen-principe' (46,6%), gesprekken met een externe accountant voor financiële transparantie (34,8%) en een vertrouwenspersoon die uitdraagt dat criminele inmenging bij hem of haar gemeld kan worden (11,4%). Uit een nadere analyse blijkt dat er een verschil bestaat tussen verenigingen die signalen van mogelijke criminele inmenging hebben gezien en verenigingen waarbij daarvan geen sprake was. De eerstgenoemde verenigingen passen de meeste van de genoemde maatregelen aanzienlijk vaker toe. Toch is ook bij deze groep ruimte voor verbetering. Veel verenigingen zien het tegengaan van criminele inmenging niet als een prioriteit of lijken te denken dat criminele inmenging bij hen niet zou kunnen spelen. Een van de deelnemers aan het onderzoek verwoordde dit gevoel als volgt:

'als verenigingsbestuurder ben je er om sport te organiseren voor mensen die lid zijn van je vereniging. Dat is

de primaire taak en die kost al veel tijd. Maar er komt steeds meer bij kijken. Nu moet een vereniging al iets met discriminatie, racisme, seksueel misbruik, en nu ook criminele inmenging doen.'

Een belangrijke conclusie uit het onderzoek is dan ook dat verenigingsbestuurders op het thema van ondermijning en criminele invloed ondersteuning moeten krijgen.

Hebben amateursportverenigingen een hulpvraag en bij wie kunnen ze terecht?

Bijna 70% van de verenigingen die hebben aangegeven dat er in de afgelopen twee jaar signalen waren van mogelijke criminele inmenging, heeft geen contact gezocht met derden, bijvoorbeeld om te bespreken hoe ze daarmee om kunnen gaan. Ongeveer drie kwart van de onderzochte verenigingen geeft aan geen hulp nodig te hebben bij (mogelijke) signalen van criminele inmenging. Een vijfde twijfelt daarover, terwijl ongeveer 3% aangeeft wel

een hulpvraag te hebben. Bij een hulpvraag zijn de sportbond en de lokale overheid vaak de partners waarvan ondersteuning wordt verwacht.

Momenteel is het hulpaanbod vanuit sportbonden en de gemeente erg beperkt. Een enquête die in het kader van het onderhavige onderzoek werd afgenomen onder de 74 aan NOC*NSF gelieerde sportbonden, wees uit dat slechts twee bonden de aangesloten verenigingen preventietips geven om te voorkomen dat criminelen zich nestelen in 'hun' sport. Een aantal andere sportbonden gaf wel aan dat hun medewerkers cursussen hebben gevolgd over het thema criminele inmenging. Deze sportbonden hebben de inzichten die daaruit voortkwamen via nieuwsbrieven verspreid onder de aangesloten verenigingen.

De rol die gemeenten kunnen spelen bij het voorkomen van criminele inmenging in lokale amateursportverenigingen kan worden geïllustreerd aan de hand van twee voorbeelden. Zo heeft de gemeente Vlaardingen besloten gedragsregels op te leggen aan alle buitensportverenigingen die huurcontracten met de gemeente hebben. Dit doet zij door deze regels in de bestaande contracten op te nemen. De gemeente ziet dit als mogelijkheid om met de clubs in gesprek te gaan over hun aandacht voor alle aspecten van het thema veiligheid. Het gaat om concrete afspraken over wenselijk gedrag, zowel van sportbestuurders en het sporttechnisch kader als van coaches, trainers en begeleiders van sportteams. De gemeente draagt hiermee de boodschap uit dat deze personen de basis van de sportclub vormen en daarom van onbesproken gedrag moeten zijn. Gaat de vereniging niet met deze gedragsregels akkoord, dan verandert de verhouding tussen de gemeente en de club van ondersteunend naar kritisch, met als ultieme mogelijkheid dat de gemeente de banden met de vereniging verbreekt.

De gemeente Nijkerk is een tweede voorbeeld. Deze gemeente investeert nadrukkelijk in aandacht voor 'criminele inmenging en amateursport' als onderdeel van een bredere ondermijningsaanpak. Die keuze volgde op een analyse van ondermijningsproblemen in de regio Gelderland, waaruit bleek dat er signalen waren dat voetbal- en andere sportverenigingen met vermoedelijk crimineel geld werden gesponsord. De gemeente Nijkerk heeft een meldpunt ondermijning ingesteld om te bereiken dat partijen voor hulp makkelijker hun weg richting de gemeente vinden. Dit meldpunt is momenteel alleen nog intern beschikbaar voor medewerkers van de gemeentelijke organisatie, om signalen intern door te geleiden naar de juiste personen. Het plan is om het ook open te gaan stellen voor welzijnsorganisaties en sportverenigingen. Daarnaast zijn er in Nijkerk diverse niet-sportspecifieke maatregelen genomen voor de aanpak van ondermijning. Zo is een ondermijningsartikel opgenomen in de gemeentelijke regelgeving inzake de bestuurlijke handhaving. Dit geeft de burgemeester meer bevoegdheden. Verder is er een flexteam ondermijning opgericht. Dat flexteam bestaat uit diverse samenwerkingspartners die bespreken welke op criminele inmenging wijzende

signalen zij opvangen. Op termijn is het de bedoeling dat er ook casussen worden besproken. Daarmee wil men de kennisopbouw en informatie-uitwisseling tussen partijen versterken en de bewustwording van het probleem in de gemeentelijke organisatie vergroten.

Lokale sportakkoorden als aanvullend kader?

De lokale sportakkoorden bieden de sportsector een kader om de aandacht voor het probleemoplossend vermogen van amateursportverenigingen verder te vergroten en te ondersteunen. De lokale sportakkoorden volgen uit het Nationaal Sportakkoord dat in 2018 is getekend. Een van de terreinen waarop het Ministerie van VWS, NOC*NSF en VSG (Vereniging Sport en Gemeenten) de komende jaren vooruitgang wil boeken is 'positieve sportcultuur'. Het doel is onder andere een sportsituatie waarin leuk, veilig en zorgeloos sporten vooropstaat. Om deze ambitie te realiseren wordt sportverenigingen, gemeenten en andere (potentiële) partners op lokaal niveau gevraagd hieraan uitvoering te geven. Lokale partijen kunnen deze handschoen oppakken door bijvoorbeeld nieuwe samenwerkingsverbanden te vormen die niet vanzelfsprekend zijn. Zo wordt in enkele gemeenten geëxperimenteerd met een 'gemeentelijke' vertrouwenscontactpersoon, om sportverenigingen zo te ondersteunen bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag of misbruik.

Uit een beleidsanalyse van 302 lokale sportakkoorden (peildatum 31 juli 2020) blijkt dat aandacht voor en samenwerking binnen het thema criminele inmenging in de sport op lokaal niveau tot op heden niet vanzelfsprekend is. Slechts twee gemeenten (Best en Duiven) geven aan dat zij de lokale sportakkoorden de komende jaren gaan gebruiken om criminele inmenging bij sportverenigingen in hun gemeente tegen te gaan. Dit doen ze door informatieavonden te organiseren of door structureler te controleren op signalen van criminele inmenging. 37 andere gemeenten besteden er zijdelings aandacht aan: ze geven bijvoorbeeld aan ondersteunende initiatieven te ontplooiën, zoals het promoten van de Code Goed Sportbestuur, in te zetten op integriteit bij sportverenigingen, een lokaal meldpunt voor integriteit of misbruik in de sport op te zetten of het gebruik van een VOG voor trainers en rechtspersonen te stimuleren. 263 gemeenten gebruiken de sportakkoorden niet om actief uit te dragen dat zij aandacht hebben voor het thema van (voorkomen van) criminele inmenging of dat zij met verschillende partners willen gaan zoeken naar lokale oplossingen.

De lokale sportakkoorden zouden een geschikt instrument kunnen zijn om het signaleren van criminele inmenging in de sport te verbeteren en meer mogelijkheden te creëren om gezamenlijk in te grijpen. De amateursport blijkt, net als elke andere sector, niet in staat het probleem van criminele inmenging zelfstandig op te lossen. Zij moet daarom voor hulp buiten de eigen sector kijken en openstaan voor ondersteuning vanuit andere partijen. Het herkennen van criminele inmenging is voor een verenigingsbestuurder niet altijd vanzelfsprekend. Ge-

meenten, de politie, de Belastingdienst en Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's) kunnen amateursportverenigingen adviseren over het minimaliseren van risico's op het gebied van financiële integriteit, fraude of corruptie en voorlichten waar zij terecht kunnen met signalen. Hulp en voorlichting moeten dan helder georganiseerd worden, zodat een verenigingsbestuurder bij een hulpvraag niet verdwaalt in een labyrint van organisaties die aan het antwoord zouden kunnen bijdragen. Het hulp- en voorlichtingsaanbod moet zo laagdrempelig mogelijk zijn. Dat vraagt om afstemming tussen organisaties, vanuit zowel het strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en fiscaalrechtelijke domein als het sportdomein. De gemeente kan hierin een trekkersrol spelen. Voorop staat uiteraard dat het bij daadwerkelijke criminele inmenging en/of criminele activiteiten voor verenigingsbestuurders duidelijk moet zijn dat ze een beroep kunnen doen op de politie en dat deze ook opvolging zal geven aan meldingen of aangiften.

Net als bij het organiseren van hulp- en voorlichtingsaanbod voor verenigingen moeten de verschillende partijen, zoals gemeenten, sportclubs en -bonden, politie, openbaar ministerie (OM) en Belastingdienst meer samenwerken bij (daadwerkelijke) interventies bij verenigingen waar criminele activiteiten plaatsvinden. Ook hier kunnen de lokale sportakkoorden voor gebruikt worden. Informatiedeling, prioriteitstelling en (beperkte) inzet en capaciteit zorgen nog regelmatig voor belemmeringen die gezamenlijke interventies in de weg staan. In een lokaal sportakkoord kunnen hierover afspraken en beleids- en ontwikkelingsacties worden gedefinieerd om, eerst in een lokale proeftuin of pilotproject, de gezamenlijke slagkracht te vergroten. De RIEC's zijn in feite al samenwerkingsverbanden waar partijen uit de strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en fiscaalrechtelijke domeinen structureel samenwerken aan de integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit. Binnen de RIEC's bestaan werkafspraken over informatiedeling. In RIEC-verband wordt besproken welke middelen en partijen het beste ingezet kunnen worden bij een casus. Het sportdomein kent tuchtrechtelijke procedures en pressiemiddelen die kunnen bijdragen aan adequate interventie bij criminele praktijken bij een sportvereniging. Met behulp van de lokale sportakkoorden kan er een brug worden geslagen tussen de strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en fiscaalrechtelijke domeinen aan de ene kant en het sportdomein aan de andere kant. Zo kan een gezamenlijke interventiestrategie of ketenaanpak tegen criminele inmenging bij amateursportverenigingen worden ontwikkeld.

Een vooruitblik

Het voorkomen en aanpakken van criminele inmenging bij sportverenigingen is een hele opgave. Dit zal niet in één dag gerealiseerd zijn. Het ontbreekt nog aan kennis en bewijs over effectieve strategieën waarmee op tijd hulp kan worden geboden aan sportverenigingen, zodat zij zich kunnen weren tegen criminele invloeden van buitenaf. Er is verder verdiepend (beleids)onderzoek

nodig naar hoe verenigingsbestuurders zelf een beschermwal rondom de vereniging proberen te bouwen en hoe zij steun en hulp zoeken voor het oplossen van ongewenste criminele praktijken op de club. Dergelijke getuigenissen kunnen meer inzicht verschaffen in hoe de keten ter voorkoming van criminele inmenging beter en dichtbij kan worden georganiseerd, ter ondersteuning van verenigingsbestuurders die geconfronteerd worden met ernstige situaties waarin een professionele aanpak nodig is. De lokale sportakkoorden kunnen worden gebruikt als proeftuinen om te achterhalen waar sportverenigingen, maar ook partners als politie, OM, Belastingdienst, RIEC's, sportbonden, NOC*NSF en gemeenten, tegenaan lopen, zodat er een duidelijk beleid over criminele inmenging kan worden gevormd. Verder moet worden ingezet op 'lerende' sportverenigingen die, stap voor stap en met hulp van NOC*NSF en de sportbonden, steeds beter in staat zijn een veilige cultuur te creëren op de club.